

„Gazeta” iese în 18-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate oficiile poștale din țară și din afară și la dd. societăți.
Abonamentul pentru Brașov
administrativ, piața mare, târgul Inului Nr. 80 etajul I.: pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a. s. 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

A N U L L X I .

Nr. 55.

Brașov, Mercuri 11 (23) Martie

1898.

Declarația contelui Thun.

Cunoscem, în fine, și declarația noului ministru-președinte austriac, ce a făcut-o erî în cameră, după deschiderea parlamentului.

Ea nu conține nimic nou, nimic, ce ar pute să lămurească cât de puțin situațiunea critică actuală, care ține în cea mai mare încordare întreaga monarhie.

Cum-că guvernul vré să restabilească stările normale parlamentare era de sine înțeles, și tot așa urma de aici logic, că pe câtă vreme e vorba de stări parlamentare, toate trebuie să se petreacă pe cale constituțională. Nici asigurarea privitoare la „calea constituțională” nu conține ceva nou, afară pôte decât vom privi-o ca un răspuns la faimele lăfite despre preținse tendințe reacționare ale cabinetului Thun.

Declarația, că guvernul se va conduce de principii dreptății față cu toate popoarele și locuitorii statului este frumoasă și îmbucurătoare. Dér care guvern austriac nu a dis, că va urma după acest principiu? Decă l'a și urmat, orî nu, acesta este cu totul alt-ceva, dér destul, că l'au prntat prin gură cu toții.

Afirmarea contelui Thun, că principii dreptății cătră toate popoarele și cătră toți locuitorii se razimă chiar pe „tradițiunile legale” ale monarchiei „austro-ungare”, are lipsă de-o țepănă corectură, cel puțin în ce privește jumătatea ungară a monarchiei. D-l Thun ar trebui să scie, că aici tradițiunile legale sunt, tocmai din contră, în cel mai mare grad prejudițioase principiului amintit.

Dér observarea acesta o facem numai în parantesă și continuăm a constata, că și apelul la conlucrarea pe terenul economic, industrial etc., cu delăturarea divisiunilor de partid, nu este nouă. El s'a repetat în toate declarațiile guvernelor anterioare.

Rămâne dér ca singur moment

nou, că contele Thun consideră anul acesta al jubileului împărătesc ca cel mai priincios pentru o acțiune de pace a popoarelor monarchiei și că acest guvern apelază la toți cu deosebire spre a conlucra la soluțiunea problemei reînnoirii pactului cu Ungaria.

Scurtținea lapidară a declarației ministrului-președinte face să iese în relief numai apelul la patriotismul tuturor partidelor; dér prin accentuarea de „drept, ordine, autoritate”, de „periculoase restanțe” ale lucrărilor statului, de „interesele de putere” ale imperiului, dă să se cunoscă, că s'a atins deja marginea, până unde se pôte spera într'o resolvare pe cale normală.

Mâne va începe camera discuția asupra acestei declarații și atunci se va vedé, că toate perspectivele frumoase ale unei comune conlucrări pacifice pe terenul economic nu pot să delătore, séu să amortescă măcar necazurile și nemulțămirea politice ale popoarelor.

Deschiderea parlamentului vienes.

Mai toți deputații s'au prezentat erî, Luni, în cameră, ca să asiste la deschidere. Tribunele și galeriile erau îndesuite de lume. Manifestațiunile nu s'au făcut. Indată ce a sosit ministrul-președinte Thun cu ceilalți membri ai cabinetului, contele Thun a declarat, pe basa imputerniciei preînalte, parlamentul de deschis și a provocat pe deputatul *Zurcan*, arhimandritul român din Bucovina, să ocupe locul președintelui de etate.

Luând presidiul, deputatul *Zurcan* salută pe deputați, cerénd sprijinul lor binevoitor. Esprimă dorința, ca camera să se pună pe lucru cu devotament, ca să-și câștige mulțămirea poporațiunii. Ca indemn deosebit îi pôte servi iubileul gloriosei domniri a Majestății Sale, spre a petrece această serbare cu sentimente de mulțămire, de iubire (Wolf: Ordonanțe de limbă!) și de

credință nestrămutată cătră persoana Majestății Sale, în concordiă și cu bucuria neturburată. (Aplause, vii). D-l *Zurcan* strigă apoi un „Hoch” întreit pentru Majestatea Sa împăratul. (Deputații se ridică și strigă de 3-ori „Hoch!”)

Se constituie apoi camera, alegéndu-se opt notari, între cari e și d-l *Popovici*. După acesta președintele de etate convocă pe deputați să depună votul.

Se procede apoi la alegerea președintelui. Dintre 241 de voturi, 44 au fost albe, ér 197 au fost date pentru Dr. *Victor Fuchs*, care astfel a fost ales președinte. *Schönerianii* fac mare gălăgie, strigă și insultă pe președinte. Mai ales protestează în contra declarației președintelui, că legea *Falkenhaym* se pôte considera ca esistentă. Cu această declarație nu sunt mulțămite nici celelalte partide, nici aceea a lui *Lueger*.

Terminându-se discuția, președintele dă cuvânt contelui Thun.

Declarația contelui Thun.

Ministrul-președinte Thun a făcut următoarea declarație:

„Prin grația Majestății Sale chemat la postul de ministru-președinte și conducător al ministeriului de interne, am onóre a mă presenta împreună cu colegii mei înaltei camere. Să-mi fiă permis, ca îndată să și orientez înalta cameră asupra celor mai însemnate ținte, pe cari a-le urmări guvernul are cea mai bună voință.

„Guvernul consideră restabilirea stărilor normale parlamentare și a mersului regulat al legislației ca prima și cea mai însemnată problemă politică a lui, mai ales în momentul de față, când o așteptă să-și afle resolvarea lor parlamentară negociațiile cu cealaltă parte a monarchiei, atât de urgent reclamate în interesul pozițiunii de putere a imperiului și a întăririi sale economice. Pentru soluțiunea acestei probleme, guvernul apelază la toți, cărora le zace la inimă vađa imperiului și le este scumpă însemnătatea formelor parlamentare. Fidele tradițiunilor legale ale monarchiei austro-ungare, guvernul va avé în vedere în conducerea afacerilor publice cu cel mai înalt principiu pe acela, al dreptății față cu toate po-

porele și cu toți locuitorii acestui stat. Acest principiu guvernul îl va aplica și aduce la valóre pe cale constituțională la decisiunea asupra tuturor cestiunilor, cari ating interese politice, orî economice, întrepunéndu-se pentru drept, ordine și autoritate. Reforme folositoare sociale, înaintarea progresului cultural, ridicarea raporturilor materiale și morale ale poporațiunii, și mai ales ale păturilor estinse ale ei, cari sunt avisate la rodul muncii proprii, sprijinirea industriei și a agriculturii sunt în interesul statului întreg și decî vor fi cât mai mult promovate prin guvern.

„Guvernul, nusuind din răspuseri la realizarea acestui scop, așteptă firm, că pe aceste terene deosebire de partid nu se vor manifesta și toate puterile se vor uni la lucrare comună la serviciul poziției de putere economic și, printr'asta, și politice a statului. Condiția prealabilă pentru împlinirea acestei probleme patriotice este înlănduirea contrastelor naționale, o acțiune de pace, pentru care tocmai anul acesta va fi mai mult chemat.

„Înalta cameră să fiă convinsă, că guvernul, încât va atérna dela el, va face tot posibilul spre a ajunge la această țintă sublimă.

„Guvernul se adresază în numele Austriei, plin de încredere, la toate partidele acestei înalte camere și speră că, pătrunse de spirit patriotic, vor fi gata de a presta lucrările de stat neapérat necesare, ce se află într'o restanță periculoasă, spre binele întregului și a părților sale”. (Vii aplause).

In fine se propune din partea germană, ca asupra declarației ministrului-președinte Thun să se deschidă discusiunea în ședința viitoare. Acestă propunere s'a primit unanim.

Cresce sêrăcia 'n țeră.

Criticând politica financiară a guvernelor unguresci, ce s'au succedat dela 1867 încóce, și până ađi, deputatul *Francisc Kosuth* în ședința dela 19 Martie a camerei ungare a făcut câte-va constatări, prin cari

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

(13)

Pagini din istoria rêsboiului slavo-turcesc.

(Narațiune, de G. Veririgen.)

(Urmare.)

XII.

Divizia turcescă, ajutată de bașibozucî, deja în sêra precedentă pusese pe fugă trupele sêrbesci ce i-au fost trimise înainte, și pêtrunse în sat. O parte a locuitorilor, se refugiă între munți, cea mai mare parte însă a căđut, firesce, în mâinile Turcilor. Voluntarii noștri formau o trupă voluntă și uniți c'o companie de montenegri, grăbiră spre satul ocupat de Turci.

Deja mai înainte fû trimis acolo un batalion sêrbesc, condus de ofițerul rus *Senzin*.

Satul era aprópe. Drumul cotea pe costa unei coline, și numai în puține locuri le făcea greutăți. Căii împospetați prin apă mergeau viu în trap egal. Delurile

din depărtare erau acoperite încă de neguri, de după cari numai ici-colo se vedea tabloul viu al dimineții, de jur împrejur ploua. În toate părțile liniște. Ici zace cadavrul unui soldat, care fusese ucis în fugă, și care începea să se descompună; colo câți-va stejari cu crengile rupte, găuriți de glónțe; mai încóce pământ crăpat de grădate... La marginea pădurei se întindea un lan estins de păpușoi, dindêrêtul căruia sclipia satul ocupat de Turci. Batalionul sêrbesc trimis înainte trebuia să fi ajuns de mult la țintă... Dér unde-i, de ce tace? Ori dóră așteptă cavaleria?! În fine s'au putut ađi primele pușcături, pe cari ecoul le reda îndoit și un foc puternic se începú.

Voluntarii se pregătiră, înșeură căii și grăbiră la locul luptei.

Dér nu apucară să încunjure câmpul, când étă că le veni în față masa fugărită a soldaților sêrbî: Din fețele celor ce fugau se reoglanda spaima... Mulți dintre ei tremurau, ca și când i-ar scutura frigurile.

— Alții, observând pe Ruși, se abă-

tură din drum și se ascuseră în păpușoi.

— Lașilor! Nemernicilor! unde mergeți? Inainte! inainte asupra Turcilor! strigă roșu de mâniă *Aleksiew*, care conducea pe voluntari. Câți-va Sêrbî se opriră nehotărâți; cei-lalți însă se înfrică și fugiră și mai tare care încătrău, departe de Ruși.

Aleksiew era furios până la nebunie.

— Veđi cum sunt! đise luând respir. Abia s'au început pușcăturile — și ei o și iau la fugă! Noi suntem aici, departe doi pași de ei. Mergem în ajutorul lor, ér ei fug!

— Dobitócelor, porcilor, înainte! înainte! — vé đic, — de nu, pușcați amiciilor după ei!

Sêrbii zăpăciți și încunjurați de toate părțile de Ruși, murmurau și se tânguiau, unii căđură în genunchi rugându-se să nu-i supêram.

— Dracu să-i ducă; câtă vreme ne pierdem cu ei! điceau voluntarii.

— Aveți dreptate! Inainte! comandă *Aleksiew*. Două pușcături se auđiră din

spate. Toți priviră îndêrêt. Compania montenegrenilor, care încunjură pe Sêrbî, ș'a dat de asemenea silințe zadarnice a-i reînțórce. Doi lași căđură împușcați de glónțe slave.

Intr'aceea sosi timpul, să schimbe pe *Senzin*! comandantul batalionului sêrbesc. Turcii nu l'au lăsat să între în sat, ci i-au eșit înainte. Deja la primele pușcături Sêrbii începură a-se neliniști și mulți dintre ei o luară la fugă.

În mijlocul neorênduelei și a plóiei de glónțe *Senzin* încuraja pe soldați și mergea în fruntea batalionului. Un glonte turcesc i-a găurit chipiul. Ridicându-l deasupra capului, el îl arată soldaților.

— În chipiu a intrat, — în cap însă nu! Dumneđu așeră pe soldatul vítéz. Inainte! striga din răspuseri.

Ca și când un curent electric ar fi străbătut în șirurile prime... acestea se ținură strîns și năvăliră asupra Turcilor. În momentul acesta se putú ađi tropotul cavaleriei rusesci și montenegrine. Turcii susțineau focul cu puteri îndoite. *Senzin* sta în frunte, fluturându-și chipiul găurit.

Cărți de cetit.

Dela Tipografia A. Mureșianu din Brașov se pot procura următoarele cărți. Pentru ușurarea cheltuelilor mai bine este a se procura de-odată cu reînnoirea abonamentelor la „Gazeta Transilvaniei“, orî a procura mai multe cărți de odată:

Trandafiri și vioarele se numesc o frumoasă și elegantă carte de poezii populare, culese și ordinate de Ión Pop Ketea-nul. E o carte de vre-o 200 pag., în care găsim o mulțime de cântece bătrânesci, voinicesci, ostășeseci, de bucurii, de dragoste, jale, dor, urît, mâniă, necaz, cântece glumețe, dela nunți și altele. Edițiunea II. Prețul 60 cr. (cu posta 65 cr.)

„Logodnica contelui Stuart“, povestire din viét a Românilor bihoreni, de d-na L. Rudow-Suciu. Este o carte de 148 pag. 8°, tipar mărunt, dér frumos și curat. Prețul numai 50 cruceri (cu porto 55 cr.),

Procent, Promil, Interese și Teoria centurilor curente de I. C. Panțu, profesor la școala comercială superiôră din Brașov. O broșură de 48 pagine, în care se arată calcularea intereselor pe an, pe lună și pe zile într'un mod practic; sunt mai multe exemple explicate amănunțit, așa ca să fie înțelese de orî și cine; de-asemena modul de calculare al intereselor la bănci și teoria centurilor curente. — Prețul 40 cr. (1 leu) plus 3 cr. porto.

„Povestea despre prințul Ahmed al Kamel séu Pribeagul îndrăgostit, tradusă de Dr. T. Este o istorisirie interesantă și bine scrisă. Prețul 30 cr. (Cu posta 33 cr.)

Memorii din 1848—49 de regretatul Vasilie Moldovan, fost prefect al Legiunei III în 1848—49. Istorisirile cuprinse în această carte sunt de cel mai mare interes istoric și național, sunt scrise într'o limbă ușôră și plăcută. Prețul 50 cr. (cu posta 55 cr.)

Vinuri din pόμε, scriere în limba populară, de Grigorie Halip, profesor la școala agronomică din Cernăuți. Este o carte de 96 pagini, în care se dau explicații și învățături amănunțite asupra modului, cum este a-se face tot felul de vin și must din felurite pόμε; cari pόμε sunt mai bune pentru facerea vinului și cum este a-se manipula vinul pentru a avé gust bun etc. Prețul 20 cr. (prin poștă 23 cr.)

Nopti de iernă, novele pentru popor de George Simu. Conține vre-o 7 novele cu tendințe morale. Mărimea 250 pag. Prețul 60 cr. (cu posta 65 cr.)

Dracul, novelă de V. R. Butirescu. E scrisă fórte popular cu tendința de-a combate credința deșértă. Prețul 10 cr. (prin poștă 12 cr.)

Părintele Nicolae schiță din viața preoților, de George Simu. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

„Lira Bihorului“, este o cârticică cu balade populare, adecă o carte cu povestiri istorice scrise în versuri, de Antoniu Pop. Prețul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.

Din 21 Martie 1898.

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes entries like 'Benta ung. de aur 4%' and 'Actii de-ale Banței austro-ungarâ.'

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes entries like 'Actii de-ale Banței ung. de credit.' and 'Napoleonori.'

Cursul pieței Brașov

Din 22 Martie 1898.

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes entries like 'Banota rom. Cump. 9.49 1/2' and 'Argint rou ân. Cump. 9.42'.

Nr. 3029—1898.

Publicațiune!

Din exploatarea lemnelor pro 1898 în revierul orașenesc Zêrnești sê vënd per trupină următoarele cantități de lemne de fag:

1. Classa B I 6 a (Păraul Comșoie) situat lângă Bârsă cu 16 jugăre catastrale = 2500 m³, depărtare de Zêrnești 11 kilometri;

Classa B II 12 h (Mucnea pădurilor) în partea nord-vestică a Pietrei Craiului situația pe partea dréptă a Bârsei cu 23 jugăre catastrale = 950 m³, depărtare de 9 kilometri de Zêrnești;

3. Classa D I i (Zenôga) în partea sud-ostică a Petrei Craiului, din sus de Prăpaste, cu 17.6 jugăre catastrale = 500 m³, depărtare 6 kilometri de Zêrnești;

4. Classa A 9 a—h (Valea Turcilor) lângă Bârsă (Valea grosetului), 94.6 jugăre catastrale cu 10740 m³, depărtare 22 kilometri din Zêrnești.

Vëndărea are loc pe cale scrip-turistică de oferte.

Oferenții au de-asi așterne oferte la primarul acestui oraș până în 15 Aprilie a. c. înainte de prânz la 10 ore, unde tot în aceeași zi la 10 1/2 ore înainte de prânz, va avea loc și deschiderea ofertelor. Oferenții pot fi prezenti.

Ofertele inchise au de a fi pro-vădute cu un vadiu de 5%, care sê ridică după aceea ca cautiune la 10% din prețul de cumpărare, și tot-deodată cu dechirațiunea, că oferentului i sunt cunoscute condițiunile și că sê supune lor necondiționat.

Condițiunile sê pot examina la oficiul orașenesc forestieral în decursul ôrelor de oficiu dela 8—12 ore înainte de prânz.

Brașov, în 12 Martie 1898.

187,1—2. Magistratul orașenesc.

Numai pentru particulari se trimite postavuri.

Un Coupon de 3.10 metri lung, suficient pentru o garnitură de haine bărbătesci costă numai

Table with 2 columns: Price and Description. Includes items like 'fi. 3.10 stofă bună', 'fi. 4.80', 'fi. 7.50', etc.

Un coupon haine negri de salon fi. 10.—. Stofe pentru pardiseuri de fi. 3.25 m. în sus: Loden colorî frumoșe 1 Coupon fi. 6.— 1 Coupon fi. 9.95: Peruviene, Dosklings, Stofe pentru haine de ampioiați de stat, căi ferate. Stofe pentru talare de juzi, Kamgarn fin, Cheviots, Stofe pentru uniforme de finanți, gendarmi etc. etc., trimite cu prețurile fabricii recunoscută ca solidă și reală.

Depozitul fabricii Kiesel-Ambhof în Brünn. Mostre gratis și franco. — Liferatiie conform mostrei.

P. T. public se face atent, că cumpărând direct dela fabrică are mai mare avantaju ca dela alții. Firma Kiesel-Ambhof în Brünn trimite stofe cu prețurile fabricii fără adaos séu rabatul ce-l socotesc croitorii. 165,7—24.

Atelier nou de croitorie modernă! IOAN HRISTESCU

croitor bărbătesc

Brașov, Têrgul inului Nr. 26.

Am onôre a aduce la cunoscința onoratului public, că după o pracsă de mai mulți ani ca sodal (călfă) de croitorie bărbătescă, am deschis un

Atelier de croitorie modernă,

după sistemul cel mai nou, sub conducerea mea proprie, făcând tôte soiurile (felurile) de vestminte, precum:

Paltône, Pardiseuri, costumuri de haine după moda cea mai nouă și cu prețurile cele mai moderate.

Primesc tot-odată ori-ce reparațiuni ce cad în specialitatea hainelor bărbătesci, esecutându-le prompt, bine cu gust și ieftin.

Rugându-mă de onoratul public a mă sprijini cu prețuitele comande, asigurând, că imi voi da tótă silința de a satisface cu cea mai mare punctualitate, sunt cu tótă stima:

Ioan Hristescu.,

măesu-croitor bărbătesc.

174,5—12

1.000,000 Coróne. UN MILION sunt de câștigat.

Conspectul celor 50,000 câștiguri din a doua loterie de clasă ungară.

Câștigul principal după §. 9 al planului de joc este

1.000,000 UN MILION Coróne.

Câștigurile sunt împărțite cum urméză:

Table with 2 columns: Câștiguri and Coróne. Lists various prize amounts from 600,000 down to 10,000.

50,000 câștiguri, 1 prem. în sumă de 13.160,000 Cor. cari se trag în șese clase.

Sumă enormă de un milion coróne în bani gata, este după §. 9 al planului de tragere cel mai mare câștig în Loteria a 2-a de clasă priv.r. ung., care oferă celor ce au losuri, șanse de câștig extra-ordinar de favorabile, conține numai

100,000 și 50,000 losuri originale și câștiguri.

Jumătate din tôte losurile trebuie se câștigue.

Tôte 50,000 câștiguri sunt notate, alături se trage sub controla guvernului în 6 despărțăminte, ce urméză curénd una după alta, după cari sumele se solvește în bani gata norocoșilor câștigători.

Vindem losuri originale în următoarele prețuri:

intregi losuri orig. pentru 6.— jumătate de los „ „ 3.— patra parte de los or. „ „ 1.50 opta „ „ „ „ 75

Îndată ce primim suma în mandat postal, trimitem losurile orig. comandate valabilă pentru prima tragere.

La cerere se trimite și cu rambursă.

La fie-care trimiteră de losuri se aclud planul de tragere și după fie care tragere primesc clienții noștri îndată lista orig. de tragere.

Adese-ori se pune în risc mii în întreprinderi, a căror succes este dubiu. Kiseați o sumă proporțional mică pentru cumpărarea unui los, prin care se pôte câștiga capitale mari

Depozitul nostru de losuri e mic și curénd se pôte vinde, deci recomandăm a nu întărgie cu comandate și a le face în tot casul cel mult până în 30 Martie a. c

direct la Biroul central de loterie

FEHER LAJOS és TÁRSA

BUDAPEST, Gizella-tér Nr. 5.

A V I S!

Prenumeratiunile la Gazeta Transilvaniei se pot face și reînnoi ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei luni.

Domnii abonați sê binevoiască a arăta în deosebii, când voiesc ca expedarea sê li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonează din nou sê binevoiască a scrie adresa amurît și sê arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“